GENERALINIO ADVOKATO
L. A. GEELHOED IŠVADA,
pateikta 2005 m. lapkričio 24 d. [1]

I — Bylos aplinkybės

1. Teisingumo Teismas 2002 m. balandžio 25 d. Sprendimu *Komisija prieš Prancūziją* [2] pripažino, kad Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo [3] (toliau – direktyva arba Direktyva 85/374) 9 straipsnio pirmosios pastraipos b punktą, 3 straipsnio 3 dalį ir 7 straipsnį:

— į Prancūzijos civilinio kodekso 1386-2 straipsnį įtraukdama mažesnę nei 500 eurų žalą,

— šio kodekso 1386-7 straipsnio pirmojoje pastraipoje nustatydama, kad gaminio su trūkumais platintojas atsako visais atvejais ir taip pat kaip gamintojas,

— šio kodekso 1386-12 straipsnio antrojoje pastraipoje numatydama, jog tam, kad galėtų pasinaudoti direktyvos 7 straipsnio d ir e punktuose nurodytomis atleidimo nuo atsakomybės aplinkybėmis, gamintojas privalo įrodyti, jog jis ėmėsi tinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias atsirasti gaminio su trūkumais pasekmėms.

2. Manydama, kad Prancūzijos Respublika nesiėmė būtinų priemonių minėtam Teisingumo Teismo sprendimui *Komisija prieš Prancūziją* įvykdyti, Komisija, taikydama EB 228 straipsnyje numatytą procedūrą, išsiuntė jai oficialų pranešimą.

3. 2003 m. birželio 27 d. laišku Prancūzijos valdžios institucijos pateikė atsakymą į šį oficialų pranešimą. Jame nurodyti numatomi civilinio kodekso pakeitimai, kurie panaikintų pažeidimą, kuriuo kaltinama Prancūzija, ir buvo teigiama, kad šiuos pakeitimus dar turi apsvarstyti parlamentas.

1 — Originalo kalba: prancūzų.
2 — C-52/00, Rink. p. I-3827.
3 — OL L 210, p. 29.

4. 2003 m. liepos 11 d. Komisija Prancūzijos Respublikai išsiuntė pagrįstą nuomonę, reikalaudama per dviejų mėnesių terminą užtikrinti minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įvykdymą.

5. Atsakydamos į šią Komisijos pagrįstą nuomonę, Prancūzijos valdžios institucijos 2003 m. rugsėjo 9 d. laiške pažymėjo, kad yra rengiamas įstatymo projektas, ir apgailestavo, jog šiuo metu dar nėra numatyta jo svarstymo parlamente data.

6. Manydama, kad Prancūzijos Respublika vis dar neįvykdė sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, Komisija 2004 m. balandžio 14 d. pareiškė šį ieškinį.

II — Proceso eiga

7. Iš pirminės ieškinio formuluotės matyti, kad Komisija, viena vertus, siekė įrodyti, jog nesiimdama priemonių minėtam sprendimui *Komisija prieš Prancūziją* įvykdyti, susijusiam su neteisingu direktyvos perkėlimu, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 228 straipsnio 1 dalį ir, kita vertus, priversti Prancūzijos Respubliką į „Europos bendrijos nuosavų lėšų" sąskaitą sumokėti 137 150 eurų periodinę baudą už kiekvieną dieną, kurią vėluojama įvykdyti minėtą sprendimą *Komisija prieš Prancūziją*, skaičiuojant nuo sprendimo priėmimo šioje byloje dienos iki sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įvykdymo dienos. Komisija taip pat prašė priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

8. Savo atsiliepime į ieškinį Prancūzijos vyriausybė pripažino dar neįvykdžiusi minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*. Ji tik pareiškė, kad, jos nuomone, Komisijos pasiūlyta periodinė bauda yra per didelė.

9. Savo triplike Prancūzijos vyriausybė pareiškė, jog ėmėsi priemonių minėtam sprendimui *Komisija prieš Prancūziją* įvykdyti dar tais metais, kai buvo priimtas sprendimas, ir kad informavo Komisiją apie patirtus sunkumus iš esmės susijusius su jos pradiniu pageidavimu į vieną tekstą perkelti Direktyvą 85/374 ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų [4]. Atvirkščiai, jei būtų nutarta direktyvas perkelti į atskirus tekstus, minėtas sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* būtų greitai įvykdytas.

4 — OL L 171, p. 12.

10. Tripliko priede Prancūzijos vyriausybė pateikė 2004 m. gruodžio 9 d. priimto Įstatymo Nr. 2004-1343 dėl teisės supaprastinimo [5] (toliau – 2004 m. Įstatymas) 29 straipsnį, kuris nustato:

„I — Civilinis kodeksas iš dalies keičiamas taip:

1. 1386-2 straipsnis suformuluotas taip:

„1386-2 str. – Šio skyriaus nuostatos taikomos atlyginant asmeniui padarytą žalą. Jos taip pat taikomos atlyginant didesnę nei dekretu nustatytą žalą, kuri atsiranda dėl kitam nei pats gaminys su trūkumais turtui padarytos žalos.“

2. 1386-7 straipsnio pirmoji pastraipa suformuluota taip:

„Pardavėjas, nuomotojas, išskyrus lizingo teikėją ar jam prilygininą nuomotoją, arba bet kuris kitas profesionalus tiekėjas atsako už gaminio nesaugumą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir gamintojas, tik kai pastarasis nėra žinomas.“

3. 1386-12 straipsnio antroji pastraipa panaikinama.

II — I skyriuje nurodytos nuostatos taikomos gaminiams, kurie buvo pateikti į rinką jau įsigaliojus 1998 m. gegužės 19 d. Įstatymui Nr. 98-389 dėl atsakomybės už produktus su trūkumais, nors sutartis dėl jų tiekimo pasirašyta anksčiau. Tačiau jos netaikomos ginčams, dėl kurių buvo priimtas galutinis teismo sprendimas iki šio įstatymo paskelbimo.

<...>“

11. Be to, pateikusi savo tripliką, Prancūzijos vyriausybė Komisijai perdavė raštą, prie kurio buvo pridėta 2005 m. vasario 11 d. Dekreto Nr. 2015-113, skirto įgyvendinti civilinio kodekso 1386-2 straipsnį [6] (toliau – 2005 m. Dekretas), kopija. Šio dekreto 1 straipsnis nustato, kad „civilinio kodekso 1386-2 straipsnyje numatyta suma yra 500 eurų“.

5 — JORF, 2004 m. gruodžio 10 d., p. 20857.

6 — JORF, 2005 m. vasario 12 d.

12. Atsižvelgdama į 2004 m. Įstatymu ir 2005 m. Dekretu padarytus pakeitimus, Prancūzijos vyriausybė pasiūlė Komisijai apsvarstyti galimybę atsisakyti ieškinio. Komisija Prancūzijos vyriausybei, o 2005 m. balandžio 15 d. laišku ir Teisingumo Teismui pranešė, kad ji iš dalies atsisakys ieškinio per posėdį, kai bus nagrinėjama ši byla.

13. Manydama, kad 2004 m. Įstatymas ir 2005 m. Dekretas ir toliau neužtikrina visiško sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įvykdymo, Komisija ketino ne atsiimti ieškinį, o sumažinti jo reikalavimų apimtį ir pasiūlytos periodinės baudos dydį. Iš tiesų, Komisijos nuomone, iš trijų kaltinimų, nurodytų minėtame sprendime *Komisija prieš Prancūziją*, dviejų nebeliko, o trečiasis išliko tik iš dalies, nes labai sumažėjo atvejų, kai gaminių su trūkumais tiekėjas atsako vietoj gamintojo.

14. Šiomis aplinkybėmis Komisija sumažino ieškinio 1 punkte nurodytų reikalavimų apimtį ir juos suformulavo taip: „nesiimdama tam tikrų priemonių 2002 m. balandžio 25 d. Europos Bendrijų Teisingumo Teismo sprendimui byloje C-52/00, susijusiam su neteisingu Direktyvos 85/374 perkėlimu į nacionalinę teisę, įvykdyti, būtent tebelaikydama, kad gaminio su trūkumais platintojas atsako kaip ir gamintojas, kai pastarasis negali būti nustatytas, nors platintojas per protingą terminą nukentėjusiajam nurodė, kas jam patiekė tą gaminį, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 228 straipsnio 1 dalį".

15. Dėl periodinės baudos, kurią privalo sumokėti Prancūzijos Respublika, dydžio Komisija nurodė, kad, atsiradus naujoms aplinkybėms, jai atrodo pagrįsta sumažinti pažeidimo sunkumo koeficientą nuo 10 iš 20, kaip buvo siūloma iš pradžių, iki 1 iš 20. Taip baudos dydis pasidarė lygus 13 715 eurų.

16. Komisija paliko galioti prašymą priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

III — Teisinis pagrindas

17. Apribotame ginče liko tik klausimas, ar civilinio kodekso 1386-7 straipsnio pirmosios pastraipos nuostata, iš dalies pakeista 2004 m. Įstatymo 29 straipsniu, atitinka direktyvos 3 straipsnio 3 dalį.

18. Civilinio kodekso 1386-7 straipsnio pirmoji pastraipa dabar suformuluota taip:

„Pardavėjas, nuomotojas, išskyrus lizingo teikėją ar jam prilygintiną nuomotoją, arba bet kuris kitas profesionalus tiekėjas atsako už gaminio nesaugumą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir gamintojas, tik kai pastarasis nėra žinomas."

19. Direktyvos 3 straipsnio 3 dalies formuluotė tokia:

„Kai gamintojo negalima nustatyti, kiekvienas gaminio tiekėjas yra laikomas jo gamintoju, išskyrus, jeigu jis per protingą terminą informuoja nukentėjusįjį apie tai, kas yra gamintojas arba kas jam gaminį pateikė. Ši taisyklė taikoma ir importuojamiems gaminiams, net ir esant nurodytam gamintojo vardui, jeigu ant jų nenurodytas 2 dalyje minėtas importuotojas." (Pataisytas vertimas)

IV — Šalių argumentai

20. Vykstant rašytinei proceso daliai, įskaitant ir tripliką, šalys iš esmės ginčijosi dėl Komisijos reikalaujamos periodinės baudos dydžio skaičiavimo metodo. Prancūzijos vyriausybė iš principo pripažino dar neįvykdžiusi minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*.

21. Komisijai iš dalies atsisakius ieškinio, – apie tai buvo pranešta dar 2005 m. balandžio 15 d. laišku ir patvirtinta per 2005 m. spalio 11 d. posėdį, iš pagrindų pasikeitė ginčo dalykas. Šį dalyką dabar sudaro tik klausimas, ar civilinio kodekso 1386-7 straipsnio pirmoji pastraipa, iš dalies pakeista 2004 m. Įstatymo 29 straipsniu [7], atitinka direktyvos 3 straipsnio 3 dalį, o atsakius neigiamai – ar dabar Komisijos reikalaujama periodinė bauda yra tinkama.

22. Komisija paaiškino, kad pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nurodytam terminui, t. y. 2003 m. rugsėjo 11 d., Prancūzijos Respublika nebuvo priėmusi jokios priemonės minėtam sprendimui *Komisija prieš Prancūziją* įvykdyti. Pagal Teisingumo Teismo praktiką Komisija galėjo konstatuoti visišką minėto sprendimo neįvykdymą. Tačiau vadovaudamasi racionalumu ir veiksmingumu ji nusprendė susiaurinti materialią ieškinio apimtį, atsižvelgdama į Prancūzijos Respublikos priimtas įstatymines priemones. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką, susijusią su EB 226 straipsnio taikymu, toks ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalyko susiaurinimas yra leistinas tik tada, kai ginčo dalykas nėra nei išplečiamas, nei keičiamas.

7 — Minėtas 10 punkte.

23. Atidžiai išnagrinėjusi Prancūzijos įstatymų leidėjo padarytus nacionalinių teisės aktų pakeitimus, Komisija padarė išvadą, kad pirmoji ir trečioji jos ieškinio dalys nebeturi ginčo dalyko. Tik direktyvos 3 straipsnio 3 dalis dar nėra teisingai perkelta. Todėl ji nusprendė palikti savo ieškinį tokios apimties, kiek Prancūzijos Respublika dar nesiėmė pakankamų priemonių, kad būtų panaikintas Teisingumo Teismo minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* antrasis kaltinimas. Šiuo atžvilgiu Komisija dar kartą pabrėžė, kad šiuo atveju tai nėra naujas kaltinimas, bet likusi to paties pirminio ieškinio dalis.

24. Iš esmės Komisija kaltina Prancūzijos Respubliką tuo, kad Prancūzijos civilinio kodekso 1386-7 straipsnis, iš dalies pakeistas 2004 m. Įstatymu, leisdamas toliau nustatyti tiekėjo atsakomybę tuo atveju, kai jis per protingą terminą nukentėjusiajam nurodo savo paties tiekėją, nėra visiškai suderintas su direktyvos 3 straipsnio 3 dalimi. Ji primena, kad pastaroji direktyvos nuostata reikalauja, jog tiekėjas būtų atleidžiamas nuo atsakomybės, jeigu jis per protingą terminą nurodo nukentėjusiajam, kas gamino arba kas jam pačiam pateikė gaminį.

25. Komisija dėl jos pačios pasiūlytos periodinės baudos pažymi, kad atsižvelgiant į neseniai Prancūzijos valdžios institucijų priimtas esmines priemones, dėl kurių nebeliko daugumos pirminių kaltinimų, reikia sumažinti pažeidimo sunkumo koeficientą nuo 10 iš 20 iki 1 iš 20; taip, kitiems skaičiavimo duomenims nesikeičiant, gaunama 13 715 eurų suma už kiekvieną pavėluotą dieną, skaičiuojant nuo Teisingumo Teismo sprendimo paskelbimo.

26. Per posėdį Prancūzijos vyriausybė dar kartą, kaip ir 2005 m. gegužės 17 d. laiške, pakartojo savo poziciją, kad, jos nuomone, Komisijos toliau palaikomas kaltinimas iš tiesų yra naujas kaltinimas, kurio ji dar negalėjo apsvarstyti.

27. Iš tikrųjų vykstant procesui, kuris baigėsi minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* priėmimu, Komisija kaltino Prancūzijos Respubliką tik neteisingai perkėlus direktyvos 3 straipsnio 3 dalį, nes civilinio kodekso 1386-7 straipsnis neužtikrino subsidiarios tiekėjo atsakomybės, kai gamintojas nėra žinomas. Šiuo atžvilgiu Prancūzijos vyriausybė remiasi minėto sprendimo 36 punktu, taip pat 37–39 pareiškimo punktais byloje C-52/00 ir Komisijos dubliko šioje byloje 34–36 punktais.

28. Taigi Komisija iki pat 2005 m. balandžio 15 d. savo laiško Prancūzijos vyriausybei niekada nebuvo pareiškusi kaltinimų, kuriuos ji jai reiškia šiuo metu, t. y. kad pastaroji civilinio kodekso 1386-7 straipsnyje privalėjo

numatyti galimybę gaminio su trūkumais platintoją atleisti nuo atsakomybės ne tik tuo atveju, kai jis per protingą terminą nukentėjusiajam nurodo gamintoją, bet ir tada, kai jis nurodo savo paties tiekėją.

29. Taigi, jei Komisija manė, jog direktyvos 3 straipsnio 3 dalis vis dar neteisingai perkelta dėl to, kad tiekėjo atsakomybė išlieka tuo atveju, kai jis nurodo nukentėjusiajam savo paties tiekėją, ji privalėjo prieš Prancūzijos Respubliką pradėti procedūrą pagal EB 226 straipsnį. Šiame procese šis naujas kaltinimas yra nepriimtinas.

30. Dėl esmės Prancūzijos vyriausybė papildomai pažymėjo, kad 2004 m. Įstatymu atliktas perkėlimas yra teisingas. Teisinis direktyvos pobūdis nereikalauja, kad direktyvos teksto formuluotė būtų pakartota pažodžiui nacionalinės teisės aktuose. Be to, direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje numatyta tiekėjo galimybė nurodyti nukentėjusiajam savo paties tiekėją yra tik subsidiari, nes atvejai, kai gamintojas nežinomas, yra labai reti. Galiausiai tiesioginiai nukentėjusiojo veiksmai prieš tiekėjo tiekėją nebūtinai jam sutrukdytų imtis įvairių veiksmų, pavyzdžiui, norint išvengti vilkinimo. Iš to išplaukia, kad Prancūzijos teisės aktai atitinka direktyvos nuostatas jos siekiamo rezultato atžvilgiu.

31. Be to, Prancūzijos vyriausybė tvirtino, kad jau 2003 m. birželio 27 d. laiške, atsakydama į oficialų įspėjimą, ji Komisijai pateikė numatomo civilinio kodekso 1386-7 straipsnio pakeitimo tekstą, skirtą minėtam sprendimui *Komisija prieš Prancūziją* įvykdyti. Pagal EB 10 straipsnyje įtvirtintą lojalaus bendradarbiavimo tarp Bendrijos institucijų ir valstybių narių principą Komisija privalėjo pranešti Prancūzijos vyriausybei, jeigu ji turėjo prieštaravimų dėl jai pateikto teksto, o ne laukti, kol šį tekstą priims Prancūzijos parlamentas.

32. Šiomis aplinkybėmis Prancūzijos vyriausybė nurodo Teisingumo Teismo praktiką, pagal kurią vienas iš ikiteisminės procedūros tikslų – leisti atitinkamai valstybei narei kuo greičiau ir kiek įmanoma iki galo ištaisyti padėtį, kad ji atitiktų Bendrijos teisę. Tai įpareigoja Komisiją kuo anksčiau pranešti valstybei narei apie prieštaravimus, kurių gali atsirasti dėl teksto, skirto perkelti direktyvą į nacionalinę teisę, projekto.

33. Nesulaukusi iš Komisijos prieštaravimų dėl teksto projekto, Prancūzijos vyriausybė galėjo padaryti išvadą, kad Komisija mano, jog tekstas yra priimtinas. Todėl siekiant jį priimti tekstas buvo pateiktas Prancūzijos parlamentui svarstyti.

34. Galiausiai Prancūzijos vyriausybė rėmėsi 2005 m. liepos 5 d. Komisijos rašytiniu atsakymu į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus, būtent dėl pažeidimo trukmės koeficiento nustatymo metodo. Kaip ji teigia, šis metodas, dėl kurio 2001 m. balandžio 2 d. nusprendė komisarų kolegija, turėjo būti paskelbtas arba bet kuriuo atveju apie jį turėjo būti pranešta valstybėms narėms.

V — Vertinimas

35. Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad dabartiniu ginčo etapu dar lieka trys dalykai, dėl kurių šalys nesutaria:

— Komisijos likusio kaltinimo, pagal kurį Prancūzijos Respublika vis dar teisingai neperkėlė direktyvos 3 straipsnio 3 dalies į nacionalinę teisę, priimtinumas,

— minėto kaltinimo pagrįstumas,

— galiausiai klausimas, ar apskaičiuodama pažeidimo trukmės koeficientą, Komisija taikė tinkamą metodą.

36. Prancūzijos Respublika ginčijo likusio kaltinimo priimtinumą, pateikdama du argumentus:

— šis dalinis kaltinimas iš tikrųjų yra naujas kaltinimas, nes kai buvo nagrinėjama byla C-52/00, Komisija aiškiai neprašė Teisingumo Teismo pripažinti, kad Prancūzijos Respublika turėjo aiškiai numatyti, jog tiekėjo atsakomybė neatsiranda tais atvejais, kai pastarasis nukentėjusiajam gali nurodyti tik savo paties tiekėją,

— be to, Komisija nedelsdama privalėjo Prancūzijos valdžios institucijoms nurodyti, kad 1386-7 straipsnio formuluotė, kuri buvo numatyta keitimo įstatymo projekte tuo metu, kai jis buvo perduotas Komisijai 2003 m. birželio 27 d. laišku, vis dar buvo netinkama norint užtikrinti teisingą direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę.

37. Mano nuomone, šie du argumentai nėra įtikinami.

38. Šio ieškinio dalykas – minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* neįvykdymas nustatytu laiku. Būtent šis sprendimas apibrėžė ir apribojo materialius Prancūzijos Respublikos įsipareigojimus, kaip tai akivaizdžiai

matyti iš ikiteisminės procedūros eigos ir rašytinių abiejų šalių pareiškimų šioje byloje.

39. Gavusi 2005 m. vasario 23 d. pranešimą, kuriame Prancūzijos vyriausybė tvirtino, kad 2004 m. Įstatymo 29 straipsnis kartu su 2005 m. Dekretu visiškai užtikrina minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įvykdymą, Komisija privalėjo atsakyti pateikdama šios gautos informacijos analizę ir vertinimą. Buvo konstatuota, kad minėta vyriausybė iš tikrųjų įvykdė didžiąją dalį sprendimo reikalavimų, bet ne visus. Dėl likusios neįvykdytos dalies Komisija nusprendė palikti galioti šį ieškinį.

40. Akivaizdu, kad direktyvos 3 straipsnio 3 dalies dalį, dėl kurios visiško įvykdymo vis dar nesutariama, visiškai apima šis procesas, kaip tai buvo apibrėžta oficialiame įspėjime ir pagrįstoje Komisijos nuomonėje. Tik jos dalykas tapo siauresnis. Vietoj trijų minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* rezoliucinėje dalyje nurodytų elementų dabar liko tik antrojo sudėtinio elemento dalis.

41. Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, taikant EB 226 straipsnį, ikiteisminė procedūra siekiama trijų tikslų:

— priversti konkrečią valstybę narę ištaisyti jos galimai padarytą pažeidimą,

— sudaryti jai sąlygas pasinaudoti savo gynybos teisėmis,

— nustatyti ginčo dalyką proceso Teisingumo Teisme tikslais [8].

Iš to, kas pasakyta, matyti, kad pasibaigus ikiteisminei procedūrai Komisijai nebeleidžiama išplėsti arba pakeisti ginčo dalyko. Tačiau ji turi visą teisę jį susiaurinti, nes šis susiaurinimas nepažeistų valstybių narių pagrindinių procedūrinių garantijų.

42. Taikant EB 228 straipsnio 2 dalį ikiteisminė procedūra siekiama panašių tikslų, kaip ir EB 226 straipsnyje numatyta procedūra. Vadinasi, Komisija gali susiaurinti ginčo dalyką vykstant procesui teisme, jei materialiniu požiūriu jis lieka nepakitęs.

8 — 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimas *Komisija prieš Airiją* (C-362/01, Rink. p. I-11433, 16–18 punktai).

43. Šiuo atveju Komisija susiaurino ginčo dalyką, palikdama tą patį materialųjį turinį, būtent – teisingą ir visišką minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* įvykdymą. Tai, kad šiuo metu Prancūzijos vyriausybė ir Komisija nesutaria dėl tikslios pareigų apimties pagal direktyvos 3 straipsnio 3 dalį, nekeičia šios išvados. Iš tikrųjų bet kokia pareiga vykdyti Teisingumo Teismo sprendimą gali sukelti klausimų dėl jos konkretaus turinio. Prireikus į juos turi būti atsakyta vykstant EB 228 straipsnyje numatytai procedūrai. Šiuo atžvilgiu dar nurodau neseniai priimtą sprendimą *Komisija prieš Prancūziją* [9], kuriame prieš nustatydamas, ar Prancūzijos Respublika visiškai ir teisingai įvykdė ankstesnį 1991 m. birželio 11 d. Sprendimą, Teisingumo Teismas Prancūzijos Respublikai turėjo pirmiausia nurodyti konkrečias pareigas, kylančias iš atitinkamų Bendrijos teisės aktų [10].

44. Be to, Prancūzijos vyriausybės palaikoma pozicija neleistų pasiekti tinkamo rezultato, netgi priešingai – būtų paradoksalu, nes pagal EB 226 straipsnį nevisiškai įvykdžius Teisingumo Teismo sprendimą, Komisija privalėtų pradėti naują procedūrą pagal tą patį straipsnį. O tai, manau, būtų labai nepageidautina procedūros ekonomijos sumetimais.

45. Šiomis aplinkybėmis primenu šios bylos eigą. Dar 1993 m. sausio 13 d. Sprendimu [11] Teisingumo Teismas konstatavo, kad neperkeldama direktyvos į nacionalinę teisę per jos 19 straipsnyje numatytą terminą, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų. Vėliau, 2002 m. balandžio 25 d. Sprendime [12], Teisingumo Teismas konstatavo, kad Prancūzijos Respublika neteisingai įgyvendino direktyvą. Jei būtų pritarta Prancūzijos pozicijai, kuri, manau, iš esmės yra nepagrįsta, atsirastų galimybė pradėti ketvirtą ir net penktą kartą procedūrą dėl direktyvos perkėlimo į Prancūzijos Respublikos nacionalinę teisę.

46. Būtent remdamasis tuo, kas pirmiau išdėstyta, turiu įvertinti poziciją, pagal kurią valstybių narių pareigas, kai jos privalo vykdyti Teisingumo Teismo sprendimą, priimtą jų atžvilgiu pagal EB 226 straipsnį, yra apribotos Komisijos suformuluotų kaltinimų turiniu šioje ankstesnėje procedūroje.

47. Laikydamasi minėtos savo pozicijos, Prancūzijos Respublika neatsižvelgė į tai, kad EB 228 straipsnyje numatytos procedūros dalyką visada apibrėžia ankstesnis Teisingumo Teismo sprendimas. Ši procedūra negali turėti kito dalyko nei minėto sprendimo neįvykdymas, neteisingas ar nevisiškas jo įvykdymas.

9 – 2005 m. liepos mėn. Sprendimas (C-304/02, Rink. p. I-6263).

10 – Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-64/88, Rink. p. I-2727).

11 – Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-293/91, Rink. p. I-1).

12 – Minėtas sprendimas *Komisija prieš Prancūziją*.

48. Iš tikrųjų visiškai tikėtina, kad vykstant EB 228 straipsnyje numatytai procedūrai gali iškilti klausimų dėl ankstesnio sprendimo apimties. Tačiau tokie klausimai susiję ne su ieškinio priimtinumu, bet su jo pagrįstumu. Todėl prie šio Prancūzijos Respublikos argumento grįšiu vėliau.

49. Papildomas Prancūzijos vyriausybės argumentas man atrodo taip pat nepriimtinas.

50. Klausimas, ar Komisija privalėjo Prancūzijos valdžios institucijas informuoti, kad numatyta civilinio kodekso 1386-7 straipsnio redakcija nevisiškai perkelia direktyvos 3 straipsnio 3 dalį, ar galbūt Prancūzijos Respublika turėjo aiškiai paprašyti Komisijos pateikti jai savo komentarus dėl svarstomo teksto, nėra svarbus vertinant aptariamojo ieškinio priimtinumą.

51. Nenoriu atmesti, kad bendradarbiavimo tarp Komisijos ir valstybių narių trūkumai, susiję su Teisingumo Teismo sprendimų vykdymu, gali turėti pasekmių vertinant ieškinio pagrįstumą pagal EB 228 straipsnį arba galimų sankcijų griežtumui, tačiau tokios aplinkybės negali turėti poveikio ieškinio priimtinumui, kuris antraip būtų visiškai priimtinas.

52. Kalbėdamas apie šios bylos esmę turiu nustatyti, ar civilinio kodekso 1386-7 straipsnio aktuali redakcija atitinka direktyvos 3 straipsnio 3 dalies reikalavimus.

53. 2002 m. balandžio 25 d. Teisingumo Teismas minėtame sprendime *Komisija prieš Prancūziją* aiškiai pareiškė, kad direktyva siekiama visiško valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų suderinimo ja reglamentuojamais klausimais [13]. Vadinasi, valstybės narės nebeturi teisės taikyti kitokios atsakomybės už gaminius su trūkumais bendros tvarkos negu ta, kurią numato direktyva. Taigi, kad tiksliai nustatyčiau valstybių narių įsipareigojimus, privalau remtis pačios direktyvos pažodiniu tekstu ir jos struktūra.

54. Taigi 3 straipsnio 3 dalies formuluotė beveik nepalieka vietos abejonėms. Pirmame jos sakinyje teigiama, kad „<...> kiekvienas (gaminio su trūkumais) tiekėjas yra laikomas

13 — 24 punktas.

jo gamintoju, išskyrus jeigu jis per protingą terminą informuoja nukentėjusįjį apie tai, kas yra gamintojas arba *kas* [14] jam gaminį pateikė". Civilinio kodekso 1386-7 straipsnio pirmoji pastraipa suredaguota taip: „Pardavėjas <...> arba bet kuris kitas profesionalus tiekėjas atsako už gaminio nesaugumą tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir *gamintojas* [15], tik kai pastarasis nėra žinomas."

55. Palyginus šiuos du tekstus, iš pirmo žvilgsnio akivaizdu, kad Prancūzijos įstatymų leidėjas į naują civilinio kodekso 1386-7 straipsnio formuluotę neįtraukė žodžių „tiekėjo tiekėjas". Todėl direktyvos 3 straipsnio 3 dalis dar nevisiškai perkelta į Prancūzijos teisę.

56. Šio fakto nustatymo pakanka padaryti išvadai, kad aptariamas ieškinys yra pagrįstas.

57. Vis dėlto dar papildomai trumpai pakomentuosiu Prancūzijos vyriausybės poziciją dėl likusio ginčo dalyko.

14 — Kursyvu pažymėta mano.

15 — Taip pat.

58. Kaip minėjau šios išvados 53 punkte, 2002 m. balandžio 25 d. Teisingumo Teismas sprendime *Komisija prieš Prancūziją* jau nusprendė, jog direktyva siekiama, kad valstybės narės visiškai suderintų nuostatas dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais. Taigi Prancūzijos Respublika negalėtų teigti, kad ji privalo pakeisti civilinio kodekso 1386-7 straipsnį tik tiek, kiek Teisingumo Teismas aiškiai nustatė jo neatitikimą direktyvai.

59. Atsakant į Teisingumo Teismo klausimą pateiktas Prancūzijos Respublikos argumentas, kad, atsižvelgiant į ypatingą šio akto teisinį pobūdį, valstybė narė, perkeldama direktyvą, visada turi tam tikrą diskreciją, taip pat neturi pagrindo.

60. Pagal ilgalaikę teismo praktiką valstybių narių įsipareigojimus perkeliant direktyvas į nacionalinę teisę, lemia jų pobūdis, dalykas ir formuluotė. Atsižvelgiant į šiuo atveju aptariamos direktyvos, kuri – kaip buvo išdėstyta – numato visišką su konkrečiu dalyku susijusių normų suderinimą, pobūdį, jos tekste nėra nieko, kuo būtų galima remtis palaikant argumentą, kad Prancūzijos valdžios institucijos civilinio kodekso 1386-7 straipsnio tekste turėjo teisę praleisti nuorodą į „tiekėjo tiekėją".

61. Taigi remdamasis tuo, kas išdėstyta, darau išvadą, kad šis ieškinys yra priimtinas ir pagrįstas.

62. Dar lieka atsakyti į klausimą, ar sumažinta periodinė bauda, kurios mokėjimą nustatyti Teisingumo Teismo prašo Komisija, yra pagrįsta. Būtent kyla klausimas, ar priimtinas taikytas pažeidimo trukmės koeficiento apskaičiavimo metodas.

63. 1997 m. sausio 8 d. Komisija paskelbė pranešimą dėl EEB Sutarties 171 straipsnyje (EB 228 straipsnis) [16] numatyto periodinės baudos apskaičiavimo metodo. Šiame pranešime buvo patikslinta, kad, „atsižvelgiant į pažeidimo trukmę, bazinei fiksuoto dydžio sumai taikomas dauginimo koeficientas lygus ne mažiau kaip 1 ir ne daugiau kaip 3".

64. Nenuostabu, kad taikyti tokią glaustą formuluotę praktikoje nėra labai paprasta, nes ji nenurodo jokio konkretaus pažeidimo trukmės apskaičiavimo kriterijaus. Taigi nė kiek nestebina tai, kad Komisija ėmėsi iniciatyvos nustatyti konkretesnius ir objektyvesnius kriterijus. Tačiau atrodo keista, kad ji dar iki šiol valstybėms narėms nepateikė su šiuo klausimu susijusio savo 2001 m. balandžio 2 d. Sprendimo.

65. Nors etikos požiūriu Komisijos elgesys yra ginčytinas, negalima teigti, kad jis neatitinka teisės aktų ar yra neteisėtas. Tai priklauso nuo to, kokios pasekmės – teigiamos ar neigiamos – kyla konkrečiai valstybei narei taikant šį naują skaičiavimo metodą. Pirmuoju atveju naujojo metodo taikymas jo nepaskelbus neturėtų būti laikomas negalimu. Antruoju atveju toks taikymas būtų tikrai neteisėtas, nes prieštarautų teisėtų lūkesčių apsaugos principui [17].

66. Tokiu atveju turiu konstatuoti, kad tai yra jau paskelbto skaičiavimo metodo patikslinimas, kuris neišplečia šio metodo taikymo srities ir kurio realus taikymas konkrečiai valstybei narei nesukelia blogesnių pasekmių nei taikant pirminį metodą. Vadinasi, jei palyginsime „naujojo" metodo taikymo pasekmes, t. y. koeficientą 1,3, su pasekmėmis, kurios, remiantis Komisijos savo 2005 m. liepos 5 d. atsakyme į Teisingumo Teismo klausimą pateikta informacija, atsirastų taikant pirminį metodą, t. y.

16 — OL C 63, p. 2.

17 — Galima sugretinti Komisijos pranešimus dėl skiriamų baudų apskaičiavimo, taikant 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties (81) ir (82) straipsnius (OL 13, 1962, p. 204), 15 straipsnio 2 dalį su gairėmis, išspausdintomis OL C 9, 1998, p. 3.

koeficientu 1,5, būtina konstatuoti, kad naujojo metodo taikymas buvo palankesnis Prancūzijos Respublikai.

67. Kadangi Prancūzijos vyriausybė nebeprieštaravo dėl kitų dviejų skaičiavimo elementų – pažeidimo sunkumo koeficiento ir Prancūzijos Respublikai nustatytos fiksuoto dydžio sumos – taikymo, darau išvadą, kad nereikia mažinti prašomo likusios periodinės baudos dydžio.

68. Vis dėlto nepalaikau Komisijos pozicijos dėl prašymo periodinę baudą taikyti „nuo sprendimo priėmimo šioje byloje dienos". Šiuo atžvilgiu reikia prisiminti, kad Prancūzijos vyriausybės ir Komisijos tarnybų tarpusavio susirašinėjime, susijusiame su numatomais civilinio kodekso pakeitimais, kurie buvo pateikti Komisijai 2003 m. birželio 27 d. laišku, trūko skaidrumo.

69. Taigi Komisija neįspėjo Prancūzijos valdžios institucijų, kad pasiūlyta civilinio kodekso 1386-7 straipsnio formuluotė yra akivaizdžiai netinkama. Įdomu, kodėl, nes toks įspėjimas nebūtų paveikęs Prancūzijos Respublikos atsakomybės minėto sprendimo *Komisija prieš Prancūziją* tinkamo įvykdymo atžvilgiu. Savo ruožtu Prancūzijos valdžios institucijos nemanė esant reikalinga aiškiai paprašyti Komisijos pareikšti savo nuomonę; taip būtų išvengta nenaudingo ir jau per ilgo termino, skirto teisingam direktyvos perkėlimui, pratęsimo. Nė vienos šalies elgesys neatitinka EB 10 straipsnio nuostatų.

70. Bet kuriuo atveju, skiriant periodinę baudą, konkrečiai valstybei narei reikia suteikti papildomą trumpą terminą, kad ji dar turėtų galimybę įvykdyti įsipareigojimus [18]. Ypač tokiais atvejais, kaip ir šis, kai konkrečios pareigos galutinai apibrėžiamos tik tame pačiame sprendime, kuriuo skiriama ir periodinė bauda, būtina skirti papildomą terminą.

71. Vadovaudamasis šiais motyvais, siūlau Prancūzijos Respublikai skirti 13 715 eurų periodinę baudą už kiekvieną dieną, kurią vėluojama vykdyti minėtą 2002 m. balandžio 25 d. Sprendimą *Komisija prieš Prancūziją*, skaičiuojant nuo tos dienos, kai bus praėję trys mėnesiai po sprendimo priėmimo šioje byloje.

72. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį iš Prancūzijos Respublikos turi būti priteistos bylinėjimosi išlaidos.

18 — 2003 m. lapkričio 25 d. Sprendimas *Komisija prieš Ispaniją* (C-278/01, Rink. p. I-14141, 53 punktas).

VI — Išvada

73. Remdamasis šiomis aplinkybėmis, Teisingumo Teismui siūlau:

1. Pripažinti, kad nesiimdama visų reikalingų priemonių, jog būtų įvykdyta 2002 m. balandžio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje *Komisija prieš Prancūziją*, C-52/00, susijusio su neteisingu 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo antroji dalis, būtent tebelaikydama, kad gaminio su trūkumais platintojas atsako taip pat kaip ir gamintojas, kai pastarasis negali būti nustatytas, nors platintojas per protingą terminą nukentėjusiajam nurodė, kas jam pateikė tą gaminį, Prancūzijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 228 straipsnio 1 dalį.

2. Paskirti Prancūzijos Respublikai 13 715 eurų periodinę baudą už kiekvieną dieną, kurią vėluojama įvykdyti byloje C-52/00 priimtą sprendimą, skaičiuojant nuo tos dienos, kai bus praėję trys mėnesiai po sprendimo priėmimo šioje byloje iki tos dienos, kai bus įvykdytas byloje C-52/00 priimtas sprendimas.

3. Priteisti iš Prancūzijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.